

מ"ת 4305/03/15 - יורם אלון נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

מ"ת 4305-03-15 מדינת ישראל נ' בן חמו
מ"ת 4352-03-15 מדינת ישראל נ' אלון
תיק חיצוני: 1369/15

בפני כבוד השופט נסר אבו טהה
המבקש יורם אלון ע"י ב"כ עו"ד רועי בלכר
נגד מדינת ישראל ע"י ב"כ עו"ד אסף בר יוסף
המשיבה

החלטה

1. בפני בקשה לעיון חוזר מכוח סעיף 52 לחוק סדר הדין הפלילי, במסגרתה עותר המבקש להורות על שינוי תנאי שחרורו, כפי שנקבעו בהחלטה מיום 02.04.2015, באופן שתתאפשר למבקש יציאה לעבודה ממעצר הבית המלא בו הוא שוהה בתל-אביב, למשרדיו במפעל שבבעלותו באזור התעשייה בית שמש, בימים א-ה בין השעות 08:00-21:00, בליווי ובפיקוח המלא והמתמיד של מי מהערבים הקיימים, לצד ערבים נוספים - מאיה אלון כרמיאל, משה רוזנשטיין, עיני אברהם (להלן: "הערבים הנוספים").
2. בתאריך 02.03.2015, הוגש כתב אישום נגד המבקש בגין עבירות של סיוע לאויב במלחמה, מגע עם סוכן חוץ, פעולה ברכוש טרור, קבלת דבר במרמה, הלבנת הון, שיבוש מהלכי משפט - עבירות מחודש מרץ 2014. לצד כתב האישום, הוגשה בקשה למעצרו של המבקש עד תום ההליכים המשפטיים נגדו.
3. בתאריך 02.04.2015, קבע בית המשפט, (המבקשת אמנם **הניחה תשתית ראייתית לכאורית לחובת המבקש אם כי תשתית זו לא חפה מקשת רחבה של בעייתיות**, בעיקר במישור **המשפטי**, כפי שעמדו על כך באריכות באי כוח המשיבים המלומדים בטיעוניהם, על פה ובכתב. ער אנוכי כי בשלב הבחינה הלכאורית של התשתית הראייתית, אין זו האכסניה המתאימה לבירור טענות אלו, יחד עם זאת, הן מעלות שאלות חשובות ומעניינות בשים לב למחלוקת שנתגלעה בין באי כוח הצדדים, לרבות המחלוקת שנתגלעה גם בבית המשפט העליון בשאלה מהו מעשה שיש בו כדי לסייע לאויב במלחמתו נגד ישראל אשר הושארה בצריך עיון - ר' דנ"פ 957/05 וכן ר' דנ"פ 11328/03 ביחס לסוגי ההתנהגויות שיהיה בהם לעלות לכדי העבירה החמורה של סיוע לאויב במלחמה.)

בנוסף קבע בית המשפט, כי ניתן להשיג את תכלית המעצר באמצעות החלופה שנבחרה והומלצה על ידי שירות המבחן, בדמות מעצר בית מלא בביתו של המבקש, בפיקוח אנושי לצד פיקוח אלקטרוני, ערבות בנקאית בסך 500,000 ₪, ערבות עצמית וצד ג', צו עיכוב יציאה מן הארץ, איסור פעילות מסחרית מצד המבקש ובית עסקו עם סוחרים משטחי הרש"פ (להלן: "תנאי השחרור בערובה").

4. המשיבה הגישה ערר על ההחלטה לבית המשפט העליון, אך בתום הדיון ובעקבות הערות בית המשפט העליון, המשיבה חזרה בה מן הערר, תוך שהוסכם שהמבקש יוסיף ערבות בנקאית נוספת בסך 250,000 ₪ (ראה בש"פ 2413/15).

5. בתאריך 14.05.2015, במסגרת בקשה לעיון חוזר, בהחלטה בכל הנוגע למגבלת האיסור על מסחר עם סוחרים משטחי הרש"פ, הורה בית המשפט שהוראת האיסור תחול על מסחר עם רצועת עזה בלבד.

6. בדיון שהתקיים בתאריך 07.07.2015, במעמד הצדדים, עמד בא-כוח המבקש על מספר טעמים שלגישתו מצדיקים היעדרות לבקשה. ראשית- במישור הראייתי טען, כי התשתית הראייתית שנקבעה בשלב הליך המעצר, חלה בה **חולשה ממשית**, שכן המשיבה, חרף הצהרותיה במסגרת הדיונים בבקשת המעצר עד תום ההליכים וחרף ההצהרה בפני ההרכב הדן בתיק בדיון מיום 14.4.15, כי בתוך שבוע תצורף לתיק חוות דעת ממוחה - נכון להיום לא התקבלה **חוות דעת ממוחה**, שבאמצעותה מבקשת המאשימה להוכיח את הרכיב המרכזי (פח מגולוון בעובי 0.3 מ"מ) בעבירה העיקרית והחמורה המיוחסת למבקש בכתב האישום - סיוע לאויב במלחמה. שנית- עמד בא-כוח המבקש על **חלופי זמן ניכר**. לשיטתו, מיום השחרור חלפו חמישה חודשים ללא הפרות מצד המבקש. שלישית- עוד עמד בא-כוח המבקש באריכות על הצורך שהמבקש יחזור לנהל את עסקיו מקרוב, במטרה לצמצם את הנזקים הכלכליים ומבלי לפגוע בתכלית החלופה. נטען, כי טרם מעצרו ניהל המבקש ביד רמה את החברות "פולפח" ו"אירון סנטר", הפועלות בשוק הפלדה והמתכת ואשר מעסיקות מאות עובדים (ראה סעיפים 16-32 במסגרת נימוקי הבקשה לעיון חוזר בכתב). רביעית- **התמשכות ההליכים**. נטען, כי ההליכים בתיק העיקרי צפויים להימשך זמן רב. נטען, כי חלפו חמישה חודשים וטרם התקיים מענה מפורט בהליך העיקרי, בעקבות עיכוב במסירת חומרי חקירה להגנה, לרבות תעודת חיסיון חתומה כדן. עוד נטען, כי תלויים ועומדים בפני מותב זה הליכים לפי סעיף 74 לחסד"פ, שטרם הוכרעו ביחס לחומרי חקירה רבים שבמחלוקת.

מנגד, בא-כוח המשיבה עתר לדחות את הבקשה, שכן לשיטתו לא התקיימו נסיבות או עובדות חדשות כנדרש על פי סעיף 52 לחסד"פ. אשר להעדר חוות הדעת- נטען, כי אין בעובדה זו, כדי להחליש את רמת המסוכנות הסטטוטורית, בשים לב לאופי העבירות נשוא כתב האישום. עוד נטען, כי עובדה זו הייתה בפני בית המשפט גם בעת מתן ההחלטה שהתייחסה הן לראיות לכאורה והן לעילת המעצר. אשר לטענה בדבר חלופי הזמן- נטען, כי גם טענה זו דינה להידחות, שכן לא חלף זמן ניכר שיצדיק עיון חוזר בתנאי שחרורו של המבקש.

7. בתום הדיון, הורה בית המשפט לשירות המבחן לערוך תסקיר, שכן שירות המבחן היה מעורב בהליכי

שחרורו של המבקש.

8. תסקיר כאמור התקבל שתמציתו כדלקמן: "על אף שלכאורה יכול יורם להתנהל באופן בעייתי גם כיום ומתוך חלופה ביתית, אולם נוכח אופי המיוחס לו, אנו מתקשים להעריך את מידת ההשפעה של פיקוח במסגרת העבודה, כשלהערכתנו לליווי כזה, תהיה השפעה מועטה ומוגבלת בכל הקשור להפחתת הסיכון... מבלי להתעלם מהמצוקה עמה מתמודד יורם כמתואר, אנו מתקשים להמליץ על היענות לבקשתו".

9. בדיון ההמשך שהתקיים במעמד בא כוח הצדדים בתאריך 30.8.15 חזר בא כוח המבקש על נימוקי הבקשה ועל טיעוניו בדיון מיום 7.7.15. עוד התייחס בא כוח המבקש שוב לסוגיית התמשכות ההליכים שכן התגלה במהלך הפגרה כי אותו הרכב שנותב לפניו התיק העיקרי נותב תיק נוסף באותה פרשייה (מדינת ישראל נ' מיכאל פרץ) ועל כן הוגשה בקשה לנשיא בית המשפט המחוזי על פי הנחיית המותב הדין בתיק העיקרי (הרכב כב' השופט זלוצובר) לבחון ניתוב התיק בפני מותב חדש. טרם ניתנה החלטה על ידי הנשיא.

אשר להעדר המלצה מאת שירות המבחן - נטען כי שירות המבחן **מתקשה** להמליץ על אף שאינו שולל את הבקשה. לגופם של דברים נטען כי שירות המבחן כאשר התייחס למידת מסוכנותו של המבקש במידה וישוב למקום עבודתו - (מקום ביצוע המעשים לכאורה לשיטת שירות המבחן). שגה בהערכתו בשים לב למספר עובדות שנעלמו מעיני עורך התסקיר. ראשית על פי חומר הראיות המבקש חדל מכל מסחר עם סוחר כלשהוא מרצועת עזה. מאז מעצרו הפסיקו המבקש והחברות לחלוטין לעבוד עם לקוחות מעזה. שנית בית המשפט בהחלטת השחרור מיום 2.4.15 אסר באופן גורף על המבקש ועל החברות שבבעלותו מלקיים פעילות מסחרית עם סוחרים מרצועת עזה בפרט וגם עם סוחרים משטחי הרש"פ בכלל. שלישית בחודש מאי 2015 במסגרת בקשה לעיון חוזר צמצם בית המשפט את האיסור לשטחי רצועת עזה בלבד. רביעית המבקש שוהה מזה חמישה חודשים במעצר בית בביתו, ומנסה לבצע את עבודתו מכתובת החלופה. לו רצה המבקש לשוב ולבצע את המעשים המיוחסים לו, קרי, לבצע עסקאות של מכירת סחורה לאוסמה, יכול היה לעשות זאת גם עתה בנקל. עוד נטען כי המעשים המיוחסים למבקש בכתב האישום לא התבצעו לכאורה בהכרח במפעל "פוליפח" מבית שמש, שכן בתקופה הרלוונטית המבקש שהה בחו"ל ולא היה נוכח מרבית הזמן במפעל. המעשים המתוארים בכתב האישום בוצעה לכאורה באמצעות שיחת טלפון עם הסוחר העזתי, ולא היה זה המבקש באופן אישי ששלח את הסחורה לאוסמה אלא הוא העביר את הסיכום הטלפוני בינו לבין הסוחר לאנשי הניהול והמכירות. עוד נטען כי זוהי דרך פעילותו של המבקש המבצע באופן תדיר עסקאות מחו"ל וממקומות שונים בארץ באמצעות הטלפון. כך שבעידן הגלובלי ובסוג עיסוקו של המבקש, כמו גם המעשים המיוחסים לו, אין משמעות של ממש לטיעון של "**חזרה למקום ביצוע העבירות**".

עוד הביע תרעומת בא כוח המבקש על כך שקצינת המבחן בחרה להבליט ולתת משקל יתר לכך שהמבקש אינו מודה בביצוע העבירות המיוחסות לו בכתב האישום וטוען לחפותו. במובן זה, נכון הוא

שהמבקש אינו "נוטל אחריות" על מצבו הנוכחי, אך אין בכך כדי להעיד במאומה על מידת מסוכנותו, ולהפחית ולו במאומה את הקפדתו הדקדקנית על תנאי שחרורו. עוד לעניין זה הפנה בא כוח המבקש לדברי בית המשפט העליון, כי אין לזקוף לחובתו של נאשם, בשלב תסקיר המעצר, אי נטילת אחריות על ביצוע המעשים - בש"פ 8128-12.

10. מנגד, בא-כוח המשיבה חזר על עמדתם המתנגדת, כפי שהוצגה בדיון מיום 07.07.2015, וביתר שאת, כיום, נוכח אי המלצתו של שרות המבחן כעולה מהתסקיר שהתקבל.

באשר לטיעוני המבקש למידת הנזקים הכלכליים שנגרמו וייגרמו לעסקיו של המבקש באם ימשיך לשהות בתנאי מעצר בית מלא - נטען, כי לא הוצגו אסמכתאות התומכות בטיעון מסוג זה. לגופם של דברים נטען, כי עסקיו של המבקש ממשיכים להתנהל גם באמצעות הכפופים לו, ללא צורך בנוכחותו הפיזית במפעל.

אשר להצהרת המאשימה, הן בפני מותב זה והן בפני המותב הדן בתיק העיקרי, להגיש חוות-דעת - נטען, כי בפועל לא נערכה חוות-דעת, אך עדיין בכוונת המאשימה לערוך חוות-דעת כאמור ולכשתגובש יועבר עותק לבא-כוח המבקש. עם זאת, נטען, כי אין בעובדה זו כדי להסיק, כי חל כרסום של ממש בתשתית הראייתית שהונחה לחובת המבקש, אשר ישליך על הפחתה ברמת המסוכנות המיוחסת למבקש.

11. בפניי התייצבו המפקחים הנוספים - מאיה אלון כרמיאלי - בת 40, נשואה ואם לשלושה ילדים, המבקש הינו דודה ועובדת במחיצתו במפעל מזה 20 שנים. משה רוזנשטיין - בן 60, נשוי ואב לילדים וסבא לנכדים, מכיר את המבקש מזה 25 שנים על רקע חברתי ועסקי. עיני אברהם - בן 68, נשוי ואב לילדים. לדבריו, עובד כעוזר מנכ"ל בנק לאומי וגם עורך דין במקצועו. משמש כחשב החברה שבבעלות המבקש. היכרותו עם המבקש ארוכת שנים.

שלושת הערבים הצהירו בדבר ידיעתם אודות איסור הפעילות המסחרית של החברות שבבעלות המבקש עם סוחרים מרצועת עזה.

הערבים המפקחים הותירו רושם חיובי, כאנשים בוגרים, אחראיים, המבינים את אחריותם כערבים וכמפקחים עבור המבקש, ואף מעורים היטב במכלול הנסיבות של הפרשה, הן מתוקף עבודתם באותו מפעל, והן מנוכחותם בכלל הדיונים שהתקיימו בעניינו של המבקש.

12. המסגרת הנורמטיבית -

לענייננו, ראויים לציון שתי החלטות בית המשפט העליון - בבש"פ 5564/11, פלוני נגד מדינת ישראל:

"הנה כי כן, שחרור לחלופת מעצר וטיב החלופה נגזרים לעיתים מעוצמת הראיות. חלופת מעצר היא ביטוי שהשתרש בפרקטיקה אך אינו מופיע בחוק המעצרים, וסעיף 21(ב)(1) לחוק נוקט לשון "שחרור בערובה ותנאי שחרור". חלופת מעצר אין פירושה בהכרח מעצר בית מלא, ולרשות בית המשפט עומד מגוון של כלים, כמפורט בסעיף 48(א) לחוק המעצרים שעניינו ב"תנאי השחרור בערובה".

"לא הייתי מזכיר דברים אלה, המובנים מאליהם, אילולא התחושה כי החלופה של מעצר בית מלא, הפכה לתנאי שחרור "אוטומטי" כתחליף למעצר בפועל. אך יש לזכור כי גם מעצר בית מלא הוא בגדר הגבלה, ואף הגבלה קשה, על חירות הפרט, במיוחד בהאידינא, שבירור התיק העיקרי עלול להתארך חודשים ואף שנים. אין זה מהדברים הקלים "לטפס על הקירות" משך חודשים רבים בין ארבעה כתלים. הבטלה עלולה להביא לידי שעמום והשעמום לידי חטא של הפרת תנאי מעצר הבית ולהסתבכות נוספת של הנאשם. לכך יש להוסיף כי מעצר בית ממושך עלול לפגוע בפרנסתו של הנאשם ושל בני ביתו התלויים בו למחייתו".

"רוצה לומר, כי גם בקביעת תנאי החלופה, היד אינה צריכה להיות "קלה על ההדק", ותנאי החלופה והגבלת החירות צריכים להיגזר הן מעוצמתה של עילת המעצר והן מעוצמת הראיות בכל מקרה ומקרה."

החלטה נוספת בבש"פ 3611/10, עימאד רמאל נגד מדינת ישראל, נקבע:

"אמנם ככלל אין מקום לכרסום בתנאי השחרור שנקבעו מבלי שחלף די זמן מההחלטה האחרונה בעניין זה, ומבלי שקמו נסיבות חדשות או התגלו עובדות חדשות. חלופת הזמן חשוב הן מאחר שזו מצוות המחוקק הן בשל הצורך שלא להעמיס יתר על המידה על מערכות המשפט העמוסות ממילא, והן בשל הטעם המהותי שעומד בבסיס הזמן החולף, המאפשר לבחון האם ניתן ליתן בנאשם אמון מספיק בשביל להקל עוד בתנאי שחרורו. עם זאת, חלופת זמן ניכר, כדרישת הסעיף, הוא מושג שאף הוא תלוי בנסיבות העניין, ובמקרים המתאימים ניתן לחרוג מנוהל הפסיקה ולדון בבקשה להקלת תנאי המעצר חרף העובדה שחלפו אך חודשים ספורים מאז ניתנה ההחלטה האחרונה בעניין תנאי השחרור."

עוד נקבע בפסיקה הרלבנטית לעניינו -

כי בבחינת בקשתו של אדם לעיון חוזר בתנאי מעצרו, על בית המשפט לבחון האם יש בהיענות לבקשתו, כדי לפגוע בתכליתה של חלופה זו.

ההכרה בחשיבות יכולתו של אדם להתפרנס ולדאוג לצורכי מחייתו מלמדת אותנו, כי אף שמדובר בנאשם המשוחרר לחלופת מעצר, יש לנסות, במקרים הראויים, לבחון את אפשרות השתלבותו במסגרת עבודה, אשר תבטיח לו פרנסה ותעסוקה. זאת, כמובן, בכפוף לכך שלא יהיה בכך משום פגיעה באינטרס ציבורי סותר. לפיכך, במידה וניתן להשיג את תכלית חלופת המעצר גם כשהנאשם יוצא לעבוד, תוך הבטחה כי אין ביציאתו לעבוד משום סכנה לציבור או אפשרות לפגיעה בתקינות ההליך המשפטי נגדו, במקרה המתאים יהיה ראוי לאפשר זאת (ראה לעניין זה בש"פ 2857/06).

13. לאחר שהקשבתי לטיעוני ב"כ הצדדים, וכן עיינתי בתסקיר שרות המבחן, וכן נתתי הזדמנות לצדדים

לבחון את הערבים הנוספים, וכן חזרתי ועיינתי בהחלטתי הקודמת בדבר התשתית הראייתית הלכאורית שהונחה לחובת המבקש מיום 02.04.2015, ועל רקע המבחנים שהותוו בפסיקת בית המשפט העליון, שוכנעתי שהמקרה שבפניי מצדיק לטעמי להיעתר לבקשה, אמנם באופן חלקי בכל הנוגע ליציאה לעבודה בשלב זה, וזאת מאותם טעמים ונימוקים שעמדתי עליהם בענייניו של השותף לכתב האישום (ציון בן חמו), היינו - סעיף 7 א, ב, ג, ז, ח, שכן טעמים אלה ונימוקים אלה יפים גם בענייניו של המבקש דנן.

14. על כן, הנני מורה כדלקמן:

- א. הנני מתיר למבקש, בליווי ובפיקוח מלא ומתמיד, של מי מהערבים הקיימים, לצד הערבים הנוספים - מאיה אלון כרמיאלי, משה רוזנשטיין, עיני אברהם - לצאת את מעצר הבית בימים א-ה בין השעות 06:00-20:00 ובימי ו' בין השעות 06:00-15:00, לצרכי ניהול עסקיו במפעלים שבבעלותו, הנמצאים באזור המלאכה 4 בית שמש.
- ב. כל אחד מהערבים הנוספים דלעיל, יחתום ערבות צד ג' על סך 100,000 ₪.
- ג. באשר לבקשה להתיר למבקש לקיים פגישות עסקיות מול מוסדות בנקאיים או לקוחות עסקיים מחוץ למשרדי המפעלים שבבעלותו, יהא רשאי המבקש להגיש בקשה מתאימה, הכוללת מועדים ופרקי זמן קצובים לבית המשפט.
- ד. יתר תנאי השחרור בערובה יישארו בעינם - בכפוף לאמור לעיל, לרבות האזוק האלקטרוני, בשלב זה.

המזכירות תשלח עותק ההחלטה לשרות המבחן, למפקח על האזוק האלקטרוני וכן לבאי-כוח הצדדים.

ניתנה היום, י"ח אלול תשע"ה, 02 ספטמבר 2015, בהעדר הצדדים.